

ТАЛДАМАЛЫҚ АНЫҚТАМА
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне
ішкі талдау жүргізу нәтижелері туралы

Өткізу үшін негіздер: Мемлекет басшысының 2024 жылғы 2 қыркүйектегі "Әділ Қазақстан: Заң және тәртіп, экономикалық өсу, қоғамдық оптимизм" жолдауын іске асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспары "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңның 8-бабының 5-тармағы; ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің "Ботай мемлекеттік тарихи-мәдени музей- қорығы" РМҚК директорының 04.08.2024 жылғы №7А бұйрығы.

Өткізу мерзімі: 2024 жылғы 02 қыркүйектен 14 қазанға дейін.

Талдау объектісінің толық атауыза: ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің «Ботай» мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы" РМҚК

Жұмыс тобының құрамы:

1. Кажиякпарова Анар Копжасарқызы – бас бухгалтер
2. Доскожина Ляззат Жанатқызы – заңгер, мемлекеттік сатып алу жөніндегі менеджер
3. Кыдырбекова Мадина Балташевна – кадрлар жөніндегі инспектор
4. Жакупова Дамеля Тайғарқызы – қор сақтаушы
5. Искрижитский Владимир Александрович – тарихи-мәдени мұра объектілерін қорғау және пайдалану бөлімінің бас инспекторы

Кәсіпорынның қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілердің тізбесі:

- - "Мәдениет туралы" Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 15 желтоқсандағы № 207 Заңы.
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 250 қаулысы. Қазақстан Республикасының 2023 – 2029 жылдарға арналған мәдени саясатының тұжырымдамасын бекіту туралы
- Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің 2020-2024 жылдарға арналған даму жоспары жарияланған күні 2021 жылғы 24 маусым жаңартылған күні 2021 жылғы 17 тамыз;
- "Қазақстан Республикасы Президентінің сайлауалды бағдарламасын іске асыру жөніндегі шаралар туралы "Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 26 қарашадағы № 2 Жарлығы әділ Қазақстан - Барлығы үшін және әрқайсысы үшін. Қазір және мәңгі".
- ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің "Ботай мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы" РМҚК жарғысы

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері.

- **Персоналды басқару мәселелері.**

ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің "Ботай мемлекеттік тарихи-мәдени музей-қорығы" РМҚК (бұдан әрі – кәсіпорын) жедел басқару құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға болып табылады.

Кәсіпорынның құрылымы мен штат кестесін кәсіпорын директоры ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі Мәдениет комитетінің басшысымен келісім бойынша тиісті жылға бекітілген Бюджеттің штат санының лимиті шегінде бекітеді.

2024 жылы кәсіпорынның штат саны

➤ 2023 жылдың басында 30 бірлікті, 02.09.2024 жылға нақты саны 28 бірлікті құрады.

➤ Жұмысқа қабылдау әңгімелесу арқылы жүзеге асырылады.

Көрсетілген кезеңде кәсіпорынның 0 қызметкері атқаратын лауазымдарынан босатылды, оның ішінде:

- 0 өз қалауы бойынша;

- 0 зейнеткерлік жасқа жетуіне байланысты;

Кәсіпорын қызметкерлерін теріс себептермен жұмыстан шығару фактілері жоқ.

2024 жылы кәсіпорынның 2 қызметкері тәртіптік жауапкершілікке тартылды.

Тәртіптік жауапкершілік түрлері бойынша:

- 2 ескерту;

Кәсіпорын қызметкерлерінің тәртіптік жауапкершілігінің негізгі себептері лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамау немесе орындамау болып табылады.

0 тәртіптік жаза мерзімінен бұрын алынып тасталды. Бұл ретте заңнаманы бұзу фактілері анықталған жоқ.

➤ Кәсіпорынның беделін түсіретін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар немесе теріс қылықтар үшін кәсіпорын қызметкерлерін 2023-2024 жылдары тәртіптік жауапкершілікке тарту фактілерінің ауқымы белгіленбеген.

➤ Кәсіпорын қызметкерлерін 2023-2024 жылдары сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікке тарту фактілерінің ауқымы анықталған жоқ.

Кәсіпорын қызметкерлері арасында анонимді сауалнама жүргізілді, оған 28 адамның 25-і қатысты.

Нәтижелер:

23 қызметкер немесе 96,3% "сыбайлас жемқорлық" деген не екені белгілі.

23 қызметкер немесе 93,6% "сыбайлас жемқорлық тәуекелдері" деген не екені белгілі.

23 қызметкер немесе 93,6% кәсіпорында немесе тікелей жұмыс істейтін құрылымдық бөлімшелерде сыбайлас жемқорлық көріністеріне тап болған жоқ.

"Сіздің ойыңызша, кәсіпорын басшылығы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және тиісті заңнама нормаларының сақталуын қамтамасыз етуге бағытталған кешенді шараларды қабылдай ма?»:

21 қызметкер немесе 95,4% ИӘ деп жауап берді;

1 қызметкер-теріс;

2 қызметкер "мүмкін", "әрдайым емес", "басшылықтың бір бақылауы жеткіліксіз, тәрбие мәдениеті маңыздырақ" деп жауап берді.

20 қызметкер немесе 84,5% қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормалары "жұмыс істейді" деп санайды.

Ал 5 қызметкер немесе 10% қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормалары "жұмыс істемейді" деп санайды.

19 қызметкер немесе 83,6% кәсіпорында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар анықталған жағдайда олар бұл туралы тікелей басшыға хабарлайтынын хабарлады.

5 қызметкер немесе 10% тиісті уәкілетті мемлекеттік органға хабарлайды.

2 қызметкер белгілі бір себептермен қолда бар мәліметтерді жасырады деп жауап берді.

"Мемлекеттік органдарда сыбайлас жемқорлықты жою бойынша Сіздің ұсыныстарыңыз?»:

24 қызметкер немесе қызметкерлердің 95,4% - ы қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты қолдайтынын атап өтті;

1 қызметкерге қолдау көрсетілмейді;

10 қызметкер келесідей түсініктеме берді - "жазаны қатаңдату", "нормаларды жетілдіру қажет", "лайықты жалақы және мотивация" және т. б.

Персоналды басқару мәселелерін талдау нәтижелері бойынша келесі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды:

№ р/с	Тәуекел	Ұсыныстар
1	Мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға тағайындау үшін конкурстық рәсімдерді өткізу тәртібін реттейтін нормативтік-құқықтық базада әңгімелесу өткізу үшін мәселелерді қалыптастыру рәсімін қорғау тетігі айқындалмаған.	Лауазымдарға кандидаттармен әңгімелесу өткізу үшін мәселелерді қалыптастыру рәсімін қорғау тетігін әзірлеу және енгізу.
2	Құжаттарды қабылдау, кандидаттың ісін қалыптастыру және қорытындылар дайындау кәсіпорынға жүктелген. Еңбек өтілін есептеуді жұмыс тәртібі	Еңбек өтілін есептеу жөніндегі комиссия туралы ережені әзірлеу.

	Нормативтік реттелмеген Комиссия жүргізеді.	
3	Кәсіпорын қызметкерлерін марапаттау туралы шешімді осы мақсаттар үшін арнайы құрылған комиссия қабылдайды, оның жұмыс тәртібі де реттелмеген.	Комиссия қызметінің ұсынымдарын енгізу.
4	Қызметкерлер қызметінің нәтижелерін бағалау жүйесінде жекелеген кемшіліктер бар. Сонымен, бағалау белгілі бір дәрежеде қызметкердің басшысына байланысты, ол оның көрсеткіштерге жеткендігін және қандай дәрежеде екенін анықтайды. Кейіннен бұл көрсеткіштер марапаттау және мансаптық өсу мәселелеріне әсер етеді, сонымен қатар жұмыстан шығаруға негіз бола алады.	Қызметкерлер қызметінің нәтижелерін бағалаудың ішкі жүйесін қайта қарау.
5	Білікті кадрлардың жетіспеушілігі	

➤ Мүдделер қақтығысының фактілері

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 28 тамыздағы № 342 бұйрығымен бекітілген Азаматтық қызметшілердің қызметтік әдеп кодексіне, ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл жөніндегі Заңына сәйкес мүдделер қақтығысы-қызметшінің жеке мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте қызметшінің жеке мүдделері оның өз лауазымдық өкілеттіктерін орындамауына немесе тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.

Егер мүдделер қақтығысы болса, қызметкерге лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыруға тыйым салынады. Ол өзінің тікелей басшысына мүдделер қақтығысы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

Сонымен қатар, қызметкер өзінің жақын туыстары атқаратын лауазымға тікелей бағынатын лауазымды атқара алмайды, сондай-ақ жақын туыстарының тікелей қарамағында бола алмайды.

➤ Кәсіпорындардағы мүдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ.

➤ Кәсіпорындағы жақын туыстарының тікелей бағыныстағы жұмыс фактілері:

№ р/с	ТӘУЕКЕЛ	Ұсыныстар
1	Мүдделер қақтығысы туындаған	бұл мәселені зерделеп,

жағдайда қызметкердің өзінің лауазымдық міндеттерін орындауын тоқтату тетіктері нақты реттелмеген	қызметкерлердің лауазымдық міндеттерін тоқтату/тоқтата тұру негіздерін, жауапкершілікті және басқа да қажетті аспектілерді егжей-тегжейлі анықтайтын қызметкерлер үшін мүдделер қактығысын реттеу алгоритмін әзірлеу қажет. Сондай-ақ, әр бөлімшеде мүдделер қактығысын бақылауға және реттеуге жауапты адамдарды бекіту қажет
---	--

➤ **Мемлекеттік қызмет көрсету**

Кәсіпорын Халыққа мемлекеттік қызмет көрсетпейді.

2024 жылдың кезеңінде жеке және заңды тұлғаларға 154 ақылы қызмет көрсетілді. Жалпы сомасы _1 376 000 теңге.

Жеке және заңды тұлғалардан қоғамның қызметінде сыбайлас жемқорлықтың көріну фактісі бойынша өтініштер түскен жоқ.

2024 жылдың кезеңінде "Е Отиниш" АЖ қаражаты бойынша жеке және заңды тұлғалардан 9 (тоғыз) өтініш түсті.

Бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар мониторингінің нәтижелері бойынша қызметкерлерге қатысты анықталған жоқ. Жеке және заңды тұлғалардан Қоғам қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысты өтініштер түскен жоқ.

Мемлекеттік қызмет көрсету саласында сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

➤ **Ұсынымдар:**

- Қызмет алушылардың қанағаттану деңгейін қызмет көрсету сапасын, қызмет көрсету саласындағы заңнама талаптарын сақтау жөніндегі шаралардың тиімділігін және қызметтерді автоматтандыру дәрежесін анықтау үшін қызмет көрсету сапасын бағалауды жүргізу.

4. Рұқсат беру функцияларын іске асыру.

Кәсіпорынның рұқсат беру функциялары жүзеге асырылмайды.

5. Бақылау функцияларын іске асыру.

Мемлекеттік сатып алу жоспарына сәйкес 2024 жылдың 9 айында кәсіпорын 79 лот бойынша сатып алу жүргізді, оның ішінде: баға ұсыныстарын сұрату – 77 сатып алу; негіздемелік келісімді пайдалана отырып конкурстың екінші кезеңі-2 сатып алу.

- Сатып алудың жалпы сомасы 8467427,72 тенгені құрайды

- Сондай ақ өз қаражатынан ақылы қызметтер есебінен 2 900 000 теңге сомасына 3 шарт бар

НҚА талдау нәтижелері бойынша: "Мемлекеттік сатып алу туралы" Заң; "Мемлекеттік мүлік туралы" Заң; мемлекеттік сатып алу жоспары, Мемлекеттік сатып алу шарттары және ПВХ шарттары мынадай сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтады

№ р/с	ТӘУЕКЛ	Ұсыныстар
1	Жеткізушімен тікелей байланыс және келіссөздер. Сатып алу туралы толық емес немесе әртүрлі акпарат беру,	Қағаз жеткізгіштерде шарттар жасасуды шектеу. Мемлекеттік сатып алу туралы Заңға сәйкес бәсекелестік тәсілмен шарттар жасасу
2	Қатысушыларға қойылатын заңнамада көзделмеген қосымша "талаптарды, жеткізушіні айқындау шарттарының, келісімшартты орындау шарттарының, сатып алу объектісін қабылдау шарттарының, кепілдік шарттарының бұлыңғырлығы (анық ,стігі, нақтылығы) мен сәйкессіздігін, Тапсырыс тұтынушыларының шеңбері мен орналасқан жерін айқындауды" енгізу	Мемлекеттік сатып алу туралы Заңға сәйкес бәсекелестік тәсілмен шарттар жасасу. Мемлекеттік сатып алу порталында өтінім беру кезінде нақты шарттар , айқындық және нақтылық енгізу.
3	Мемлекеттік сатып алу шеңберінде сатып алынған тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасын бақылау тетігін күшейту қажет.	Мемлекеттік сатып алуды өткізу процесін ішкі бақылау тәртібін қосымша регламенттеу.
4	Мүлікті ұрлау тәуекелдерін болдырмау үшін мүлікті есептен шығару рәсімі неғұрлым нақты Ішкі реттеуді қажет етеді	Мүлікті есептен шығару процесін ішкі бақылау тәртібін әзірлеу.
	Бөлім туралы ереже жоқ, кәсіпорынның шаруашылық қызметін бақылау бойынша функциялар көрсетілмеген (Жарғыда көрсетілген кәсіпорын функциясы). Мұндай жұмыстың тәртібі анықталмаған және реттелмеген.	Кәсіпорынның шаруашылық қызметін бақылау бөлімі туралы ереже әзірлеу.

6. Қаржылық және кадрлық қызмет

Рұқсат беру функциялары жоқ.

Мүдделер қақтығысы фактілері анықталған жоқ.

Бақылау функциялары бар.

Кәсіпорынның Жарғысына сәйкес материалдық және қаржылық ресурстардың тиімді пайдаланылуына, мемлекеттік меншіктің сақталуына, сондай-ақ ағымдағы қаржы жылына арналған міндеттемелер бойынша жеке қаржыландыру жоспарларымен бекітілген сомалар шегінде шығыстардың экономикалық сыныптамасының ерекшеліктері бойынша міндеттемелердің қабылдануына бақылауды жүзеге асырады.

Сондай-ақ, мәдениет басқармасы жартыжылдықтағы қаржылық қызметтің есебін, кәсіпорын ұсынатын жылдық бюджеттік есептерді тексереді.

✓ Іс-шара 2022-2023 жылдары Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік аудит комитеті кәсіпорынның жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігіне мемлекеттік аудит жүргізді. Оң аудиторлық есептер қабылданды.

✓ Бухгалтерия қызметін, сондай-ақ бөлімшенің ұйымдық-басқару қызметін реттейтін құқықтық актілер мен ішкі құжаттарды талдау нәтижелері бойынша мынадай сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды

✓

№ р/с	ТӘУЕКЕЛ	ҰСЫНЫСТАР
1	2024 жылға арналған жоспарға сәйкес жалпы сомасы 2224 мың теңгеге іссапар жоспарланды, оның ішінде жоспар бойынша 9 айда Шығыс - 1803 мың теңге 80% Астана, Түркістан, Павлодар, Абай облысы, Петропавл қалдық - 421 мың теңге орындалды. Жоспар бойынша емес. Қосымша шоттан (тапқан ақша) - 441 мың теңге (Ақжар ауданы, Астана, Уфа	Өткен жылға бекітілген іс-шаралар жоспарына сәйкес іссапарлар жоспарын пысықтау. 1) жоспардан тыс іссапарларды бақылауды күшейту. 2) бөлім туралы ережеде қаржы қызметін бақылау жөніндегі функцияны бекітсін, қаржы бөлімінің қызметін үйлестіру жөніндегі жұмыстың тәртібі мен мазмұнын айқындасын.

Қорытынды:

Қабылданып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жақсарту бойынша ұсыныстар:

- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту мақсатында жұмыс тобы "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын сақтай отырып, кәсіпорын қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау бойынша жұмысты жалғастыруы қажет.
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері кәсіпорынның интернет-сайтында орналастырылсын.

Директор

Шақшақов Қ.Ғ.